

PROTETİK DİŞ TEDAVİSİ ANABİLİM DALI

Protetik diş tedavisi, dişlerin şekil, form, renk bozuklukları ve diş eksikliklerinin tedavi edilmesinde, fonasyon, estetik çiğneme etkinliğinin sağlanmasında etkili bir bilim dalıdır. Diş eksiklikleri günümüzde yeni materyallerin ve teknolojilerin gelişimiyle birçok protez çeşidi ile tamamlanabilmektedir. Klinikte uygulanan protez çeşitleri:

- Hareketli Protezler (Parsiyel ve total protezler)
- Kron-Köprü Protezleri (metal destekli, cam seramik, zirkon)
- İmplant Üstü Sabit ve Hareketli Protez Uygulamaları
- Diş üstü Protezler (overdenture)
- Çene-Yüz Protezleri (Göz- Kulak Protezleri, Obtüratör, horlama apareyi)
- Bilgisayar destekli tasarım ve bilgisayar destekli üretim yöntemi (CAD-CAM) ile hazırlanan protezler
- İnley-Onley Uygulamaları
- Laminate Veneer Uygulamaları
- Hassas Tutuculu Kron ve Protezler
- Post-core uygulamaları

Prof.Dr. Celal ARTUNÇ
Protetik Diş Tedavisi
Anabilim Dalı Başkanı

Hareketli Protezler (Parsiyel ve total protezler):

Parsiyel protezler dişlerin bir kısmını kaybetmiş hastalara uygulanan protez çeşididir. Protez kroşe denilen tutucu parçalardan destek alır. Bu tip protezlerde duruma göre hem mukoza hem de diş desteği vardır. Total protezler ise desteğini tamamen mukoza ve altındaki kemikten alan, ağızda hiç dişi olmayan hastalara uygulanan takıp çıkarılabilen protez türüdür. Hareketli protezler gece yatmadan önce mutlaka çıkarılmalıdır ve protezlerin uzun süreli kullanımı için mutlaka yemeklerden sonra temizlenmesi gerekmektedir.

Kron-Köprü Protezleri (metal destekli, cam seramik, zirkon):

Doğal dişlerden destek alınarak ve doğal dişlerin küçültülmesi işlemi yapıldıktan sonra laboratuvarında hazırlanarak hastaya uygulanan, dişe yapıştırılan sabit protez türüdür. Hareketli proteze göre hasta bu proteze daha kolay adapte olur. Sabit protezlerin metal destekli, cam seramik ve zirkon gibi çeşitleri vardır. Hekim, diş eksikliklerinin konumuna ve hastanın estetik beklentisine göre en uygun materyal tipine karar verir.

Hassas Tutuculu Kron ve Protezler:

Destek dişler üzerine yerleştirilen kroşelerin istenmediği durumlarda uygulanan, protezin sabit ve hareketli parçalarını hassas bir bağlantı ile birleştiren protez türüdür. (çıt-çıtli protezler)

İmplant Üstü Sabit ve Hareketli Protez Uygulamaları:

İmplant üstü protezler implantlardan destek alınarak yapılan sabit veya hareketli protezlere denir.

Diş üstü Protezler (overdenture):

Diş üstü protezler, hasta ağzında az sayıda doğal diş kaldığı durumlarda, köklerin veya implantların üzerine yapılan hareketli protez türüdür. Protezlerin tutuculuğu ve stabilitesi açısından doğal dişlerin kökleri önemlidir. Diş kökü kemik erimesini önleyerek aynı zamanda algı mekanizmasının korunmasını da sağlamaktadır.

Çene-Yüz Protezleri (Göz- Kulak Protezleri, Obtüratör, horlama apareyi):

Üst çene ve/veya alt çenede, yüzde çeşitli hastalıklar sonucu kaybedilmiş veya doğuştan eksik olan bölgelerin estetik, fonksiyonel ve anatomik olarak geri kazanılmasını sağlayan protez türüdür.

Bilgisayar destekli tasarım ve bilgisayar destekli üretim yöntemi (CAD-CAM) ile Hazırlanan Protezler:

Günümüzde teknolojinin gelişmesi ile artık hastadan dijital ölçüler alınarak restorasyonlar bilgisayar ortamında tasarlanabilmektedir. Öncelikle hangi dişe protez yapılacaksa o diş/dişlerin preparasyonu yapılır. Hasta ağzından ağız içi tarayıcıları ile dijital ölçü alınır. Bu veri bilgisayara aktarılır ve model elde edilir. Model üzerinde restorasyonun tasarımı yapılır ve restorasyonların üretilebilmesi için özel hazırlanmış cam seramik veya zirkon gibi bloklar kullanılarak restorasyona son şekli verilir. CAD/CAM yöntemi ile inley/onley restorasyonları, laminate vannerler, kron, köprü restorasyonları ve implant üstü protezler hazırlanabilmektedir.

Laminate Venner Uygulamaları:

Diastemaların kapatılması, dişlerin şekil, form, renk bozukluklarının giderilmesinde uygulanabilen, sadece mine yüzeyinde yapılan bir takım hazırlıklar sonrasında dişe yapıştırılan, minimum madde kaybını sağlayan bir protez türüdür. Günümüzde yeni materyal ve teknolojilerin gelişimi ile porselen lamina restorasyonları çok ince hazırlanarak hem estetik hem de fonksiyonel tedaviler yapılabilmektedir. Porselen laminate veneer uygulamaları ile hastanın yüzüne uygun bir gülüş tasarımı oluşturulabilmektedir.

İnley-Onley Uygulamaları

- Post-core uygulamaları
- Diş sıkma ve gıcırdatma için hastalara uygulanan koruyucu gece plağı
- Çene eklemi rahatsızlıklarının teşhis ve tedavi planlaması
- Diş kesmeden köprü yapımına olanak sağlayan adeziv fiber köprü uygulamaları
- Geriatri (İleri yaşlı) hastalarının diş eksikliklerinin tamamlanması

Protetik tedavi niçin gereklidir?

Diş eksikliği sonrasında evre ve karşıt arktaki dişlerde oluşan hareketler çiğneme sisteminin düzenini bozabilir. Bu hareketler dişlerde şekil değişikliği ile birlikte hem estetik hem fonksiyon kaybına sebep olur. Bu nedenle protetik tedavi seçenekleri tercih edilmelidir.

Tedavi süresi ne kadardır?

Tedavi süresi yapılan protetik tedavi seçeneğine göre değişebilmektedir.

Protezlerin temizliği nasıl olmalıdır?

Takıp çıkarılabilen hareketli protezler geceleri yatmadan önce çıkarılmalı ve temizlendikten sonra muhafaza edilmelidir. Sabit protezlerin ise ömürlerinin uzun olabilmesi için mutlaka köprü altlarının temizliği için diş ipleri (süper floss) kullanılmalıdır.

Kullanım süresi ne kadardır?

Kesin bir süre olmamakla birlikte 6 ayda bir düzenli diş hekimi kontrolüne gidilmelidir. Hekim uygun gördüğü takdirde protezler yenilenebilir.